

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

Методичні вказівки до проведення семінарських занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність», освітньо-професійна програма «Правоохоронна діяльність», денної форми навчання

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри трудового права,
адміністративного права та процесу
Протокол 3 від 27 жовтня 2020 р.

Адміністративне право. Методичні вказівки до проведення семінарських занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність», освітньо-професійна програма «Правоохоронна діяльність», денної форми навчання / Укл.: Шестак Л. В.– Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка». – 2020. – 53 с.

Укладач: Шестак Лілія Володимирівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри трудового права, адміністративного права та процесу

Відповідальний за випуск: Шестак Лілія Володимирівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри трудового права, адміністративного права та процесу

Рецензент: Колодій Інна Миколаївна, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільного, господарського права та процесу

Методичні вказівки до проведення семінарських занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти підготовлено на основі програми навчальної дисципліни «Адміністративне право», що викладається для здобувачів вищої освіти юридичного факультету Національного університету «Чернігівська політехніка». У даному навчально-методичному виданні викладено загальні положення програми навчальної дисципліни «Адміністративне право», умови проведення поточного атестаційного контролю, плани семінарських занять, а також орієнтовний перелік питань для підсумкового атестаційного контролю.

Дане видання стане корисним як для НПП, що забезпечують викладання навчальної дисципліни, так і для здобувачів вищої освіти при підготовці до семінарських занять та самостійної роботи.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	5
ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО»	7
1.1 Мета та завдання навчальної дисципліни.....	7
1.2 Програма навчальної дисципліни.....	8
Тема 2. Норми адміністративного права. Адміністративні правовідносини	9
Тема 4. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права.....	9
1.3 Розподіл обсягу години з дисципліни за темами, формами вивчення та контролю.....	11
1.4 Умови проведення поточного атестаційного контролю з навчальної дисципліни «Адміністративне право».....	12
ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	19
Семінарське заняття 1. Поняття, предмет та методи адміністративного права. Джерела адміністративного права.....	19
Семінарське заняття 2. Норми адміністративного права. Адміністративні правовідносини	19
Семінарське заняття 3. Загальна характеристика окремих груп суб'єктів адміністративного права	20
Семінарське заняття 4. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права	21
Семінарське заняття 5. Форми управлінської діяльності. Правові акти управління.....	22
Семінарське заняття 6. Методи державного управління. Переконавання та примус в державному управлінні.....	23
Семінарське заняття 7. Склад адміністративного правопорушення.....	23
Семінарське заняття 8. Загальні засади адміністративної відповідальності	24
Семінарське заняття 9. Адміністративна відповідальність за окремі види правопорушень.....	25

Семінарське заняття 10. Проведення у справах про адміністративні правопорушення.....	26
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО ВСІХ ТЕМ.....	28
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАВДАННЯ	32
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ.....	42
ПРАКТИЧНІ КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ.....	48

ПЕРЕДМОВА

Здобувачі вищої освіти, що навчаються на другому курсі юридичного факультету НУ «Чернігівська політехніка» з-поміж інших галузей права вивчають адміністративне право як одну з базових дисциплін для підготовки юристів. Однією з форм організації освітнього процесу є проведення семінарських занять та організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Саме проведення семінарських занять, які логічно поєднані з лекціями та підкріплені матеріалом для самостійного вивчення дозволяє здобувачам вищої освіти в належній мірі опанувати матеріал з дисципліни «Адміністративне право».

Власне семінарське заняття відіграє важливу роль у вивченні дисципліни «Адміністративне право», оскільки: дозволяє перевірити правильність та своєчасність підготовки здобувачів вищої освіти до занять; стимулює регулярне вивчення першоджерел та іншої літератури в галузі адміністративного права, а також матеріалів лекційного курсу; закріплює знання, отримані здобувачами вищої освіти на лекції і самостійної роботи над літературою та дозволяє їх застосовувати при вирішенні практичних ситуацій; дозволяє здобувачам вищої освіти застосовувати міжпредметні зв'язки, базуючись на інформації, що була отримана під час вивчення інших юридичних дисциплін (теорії держави і права, конституційного, кримінального права тощо); формує навички самостійного мислення, логічного відокремлення, аналізу літератури, узагальнення отриманої інформації та використання цих методів навчання під час усного виступу з теоретичних питань та виконанні письмових робіт; привчає здобувачів вищої освіти оперувати основними термінами, поняттями і категоріями та застосовувати свої вміння при відстоюванні власної точки зору (власного бачення проблеми); дає можливість поєднати теоретичні знання із практичними завданнями.

Робота на семінарському занятті включає:

- усне та письмове опитування здобувачів вищої освіти, обговорення питань, передбачених планом семінарських занять;
- підготовка есе, рефератів та вирішення тестових завдань;
- вирішення практичних завдань, в тому числі й практичних задач та їх колективне обговорення;
- підготовка та обговорення доповідей здобувачів вищої освіти за матеріалами наукових публікацій в галузі адміністративного права.

Самостійна робота є одним із способів оволодіння здобувачами вищої освіти матеріалом у вільний від обов'язкових занять час, та основним способом оволодіння відповідною інформацією для здобувачів вищої освіти, які працюють за графіком вільного відвідування занять. Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою з дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками НПП.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти з дисципліни «Адміністративне право» включає:

- поглиблене вивчення питань з кожної теми, враховуючи і ті, що виносяться на обговорення на семінарському занятті;
- пошук та аналіз додаткової рекомендованої літератури для підготовки до семінарських занять та індивідуальних завдань;
- аналіз поточного законодавства України та формування навичок його застосовування в обґрунтуванні рішення практичного завдання. Вирішення задач;
- огляд та опрацювання опублікованих статей в галузі адміністративного права;
- систематизація вивченого матеріалу перед іспитом.

В НУ «Чернігівська політехніка» для здобувачів вищої освіти освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» передбачено вивчення початкової дисципліни «Адміністративне право» в загальному обсязі 190 годин, що включає 20 годин лекцій, 20 годин семінарських занять та 150 годин самостійної роботи.

Метою даного навчально-методичного видання є вироблення у здобувачів вищої освіти навичок самостійно опрацьовувати законодавчу базу та науково-теоретичну літературу. На основі аналізу рекомендованих джерел здобувачі вищої освіти повинні навчитися формулювати і обґрунтовувати висновки не тільки теоретичного, а й практичного (прикладного) характеру, а також вміння застосовувати здобуті знання під час вирішення практичних ситуацій.

Методичні вказівки можуть використовуватись як для проведення семінарських занять, так і для самостійної роботи, оскільки з кожної теми курсу наведено перелік основних теоретичних запитань; сформульовано перелік контрольних питань для перевірки базових знань здобувачів вищої освіти; перелік питань для самостійного вивчення; перелік тем для написання рефератів; тестові завдання та задачі.

В цілому до курсу адміністративного права складено орієнтовний перелік спеціальної літератури, необхідної для підготовки до семінарських занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

У даному навчальному виданні запропоновано також і критерії оцінювання здобувачів вищої освіти, складені відповідно до Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» та з урахуванням обсягу годин і структури навчальної дисципліни.

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО»

1.1 Мета та завдання навчальної дисципліни

«Адміністративне право» - це нормативний спеціалізований курс, одна з фундаментальних навчальних дисциплін, метою вивчення якої є опанування здобувачами вищої освіти знань про правове забезпечення реалізації прав, свобод та інтересів громадян у відносинах з органами державного управління (їх представниками), порядок здійснення державного управління, його форми і методи, особливості управлінського впливу в різних сферах суспільного життя.

Метою даного курсу є засвоєння основних теоретичних положень, які стосуються питань організації роботи виконавчої гілки влади, визначення статусу та повноважень учасників адміністративних правовідносин; з'ясування нормативного матеріалу, який регулює підстави, порядок та умови адміністративної відповідальності на основі Кодексу про адміністративні правопорушення; а також набуття певних практичних навичок при вирішенні практичних ситуацій щодо застосування заходів адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень.

Одна з особливостей цієї дисципліни полягає в тому, що від тих, хто її вивчає, вимагається засвоєння численних нормативно-правових актів. У цілому здобувачам вищої освіти доводиться мати справу з десятками нормативних актів різного рівня, починаючи від Конституції України, законів та міжнародних договорів, обов'язкових для України, і закінчуючи відомчими нормативними актами. Мабуть, тільки деякі юридичні дисципліни характеризуються такою особливістю. Для здобувача вищої освіти, який не має достатніх навичок роботи з нормативними актами, такий обсяг юридичної інформації є значною проблемою. Становище ускладнюється ще й тим, що триває процес збільшення законів та інших нормативно-правових актів, у тому числі тих, що визначають правовий статус учасників управлінських відносин або ж визначають склади адміністративних правопорушень.

Елементи професійного досвіду, які мають бути сформовані після вивчення цієї дисципліни:

1. **Знання:** предмета, метода і системи адміністративного права, зв'язку цієї галузі права з іншими галузями права; основних проблеми науки адміністративного права; поняття та особливостей адміністративно-правових норм і відносин; суб'єктів адміністративного права та елементів їх статусу; функцій, форм і методів державного управління; поняття адміністративного примусу та види його заходів; поняття та основних рис адміністративної відповідальності; підстав, умов та заходів адміністративної відповідальності.

2. **Вміння:** аналізувати правовідносини, що виникають у зв'язку із притягненням осіб до адміністративної відповідальності; розуміти положення нормативно-правових актів, що визначають статус і повноваження суб'єктів адміністративних правовідносин; додержуватися вимог закону, основних положень підзаконних норм в ході правозастосування.

3. **Навички:** практично тлумачити та застосовувати положення нормативно-правових актів, що визначають основи державного управління в окремих галузях і сферах.

Концепція роботи на групових заняттях базується на завчасній теоретичній підготовці здобувачів вищої освіти до групових занять і розгляд на них проблемного або практично-орієнтованого матеріалу кожної теми за інтерактивними методиками.

Навчальна дисципліна переважно спрямована на розгляд загальних, теоретичних засад організації діяльності органів виконавчої влади України та застосування заходів адміністративної відповідальності, а тому інтерактивне опрацювання проблематики курсу буде здійснюватись, головним чином, за методиками дискусії та проблемного навчання. Це вимагає від здобувачів вищої освіти особливої відповідальності і ґрунтовної самостійної підготовки.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти під час вивчення курсу «Адміністративне право» заохочується за допомогою використання рейтингової системи оцінки підготовки здобувачів вищої освіти, сприяння інтересам саморозвитку і підтримки наукової роботи для опанування проблематики дисципліни.

Зміст навчальної дисципліни «Адміністративне право» розділено на чотири змістових модулі. До першого віднесено питання, що визначають місце адміністративного права в системі інших галузевих наук, його роль та значення, до другого - головним чином належать питання щодо визначення статусу суб'єктів адміністративних правовідносин, до третього – проблеми визначення форм та методів державного управління. Четвертий модуль присвячений проблематиці адміністративної відповідальності.

Вивчення кожного модуля завершується написанням модульної контрольної роботи (тестових завдань).

Вивчення дисципліни в цілому завершується складанням іспиту.

1.2 Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Адміністративне право як галузь правової системи України

Тема 1. Поняття, предмет та методи адміністративного права. Джерела адміністративного права

Предмет правового регулювання адміністративного права. Особливості предмета правового регулювання адміністративного права на сучасному етапі. Поняття методів правового регулювання адміністративного права, їх види та способи реалізації. Поняття адміністративного права як науки, навчальної дисципліни та галузі права. Система адміністративного права. Особливості побудови системи адміністративного права.

Поняття джерел адміністративного права. Підстави класифікації джерел адміністративного права. Конституція України – основне джерело адміністративного права. Кодифіковані акти як джерела права. Проблеми

застосування підзаконних правових актів як джерел пізнання в адміністративному праві.

Тема 2. Норми адміністративного права. Адміністративні правовідносини

Поняття норми адміністративного права. Загальні та спеціальні ознаки адміністративно-правових норм. Структура норм адміністративного права: гіпотеза, диспозиція, санкція та заохочення. Види заохочень в адміністративному праві. Види адміністративних норм. Взаємодія норм адміністративного права з нормами інших галузей права.

Поняття адміністративних правовідносин, їх загальні та специфічні ознаки. Підстави класифікації та види адміністративних правовідносин. Структура адміністративних правовідносин. Проблеми визначення об'єкта адміністративного правового відношення. Юридичні факти як підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин.

Змістовий модуль 2.

Суб'єкти адміністративного права. Форми державного управління

Тема 3. Загальна характеристика окремих груп суб'єктів адміністративного права

Поняття і ознаки суб'єктів адміністративного права. Класифікація суб'єктів адміністративного права. Громадяни як суб'єкти адміністративного права. Адміністративно-правовий статус іноземців і біженців. Правове регулювання права притулку – гарантія захисту прав іноземців в Україні. Підприємства і установи – колективні суб'єкти адміністративного права. Об'єднання громадян як суб'єкти адміністративного права. Особливості адміністративно-правового статусу органів місцевого самоврядування.

Тема 4. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права

Загальна характеристика органів виконавчої влади як суб'єктів адміністративного права. Повноваження Президента України у сфері виконавчої влади. Правове становище Кабінету Міністрів України. Центральні органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права. Місцеві органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права.

Тема 5. Форми управлінської діяльності. Правові акти управління

Поняття форм державного управління. Класифікація форм державного управління, правові та неправові форми державного управління. Особливості, ознаки адміністративних договорів як форм управлінської діяльності.

Поняття правових актів державного управління та їх юридичне значення. Вимоги до актів державного управління та наслідки їх недотримання. Класифікація актів державного управління. Нормативні та індивідуальні акти управління. Адміністративний договір як форма державного управління: ознаки, суб'єктний склад, особливості правового регулювання та сфера

застосування.

Змістовий модуль 3.

Методи державного управління. Адміністративна відповідальність

Тема 6. Методи державного управління. Переконавання та примус в державному управлінні

Поняття адміністративно-правових методів та їх класифікація. Поняття та види заходів попередження адміністративних правопорушень. Особливості застосування вогнепальної зброї. Адміністративне затримання громадян. Поняття та особливості державного примусу. Класифікація та загальна характеристика заходів адміністративного примусу. Поняття та види адміністративних стягнень за законодавством України.

Тема 7. Склад адміністративного правопорушення

Поняття та склад адміністративного правопорушення. Об'єкт адміністративного правопорушення, його види та значення для адміністративно-правової кваліфікації. Об'єктивна сторона адміністративного правопорушення, прояви та ознаки об'єктивної сторони протиправних адміністративно-караних діянь. Суб'єкт адміністративного правопорушення, ознаки суб'єктів. Вина – основна ознака суб'єктивної сторони адміністративного правопорушення

Тема 8. Загальні засади адміністративної відповідальності

Поняття та риси адміністративної відповідальності. Підстави адміністративної відповідальності. Вчинення адміністративного проступку умисно. Вчинення адміністративного проступку з необережності. Вік, з якого настає адміністративна відповідальність. Адміністративна відповідальність неповнолітніх. Обставини, які виключають адміністративну відповідальність: а) крайня необхідність; б) необхідна оборона; в) неосудність. Звільнення від адміністративної відповідальності при малозначності правопорушення. Порядок та строки притягнення до адміністративної відповідальності. Особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб та її закріплення в законодавстві України. Проблеми відшкодування шкоди внаслідок незаконного притягнення до адміністративної відповідальності.

Тема 9. Адміністративна відповідальність за окремі види правопорушень

Адміністративні правопорушення, що посягають на трудові права громадян та здоров'я населення. Характеристика та суспільна шкідливість правопорушень, що посягають на власність. Адміністративні правопорушення в галузі охорони природи, використання природних ресурсів, пам'яток історії та культури: ознаки та види. Адміністративні правопорушення в галузі сільського господарства та ветеринарії, їх значення. Поняття та специфіка адміністративних правопорушення на транспорті. Значення та проблеми

застосування заходів адміністративної відповідальності за правопорушення проти громадського порядку. Адміністративні правопорушення, що посягають на порядок управління. Поняття та засади адміністративної відповідальності за порушення виборчих прав.

Змістовий модуль 4.

Порядок притягнення до адміністративної відповідальності

Тема 10. Провадження у справах про адміністративні правопорушення

Загальна характеристика провадження у справах про адміністративні правопорушення. Протокол про адміністративне правопорушення. Адміністративне затримання та особистий огляд, огляд речей і документів. Поняття та значення доказів у адміністративному провадженні. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення. Особи, які беруть участь у розгляді справи про адміністративне правопорушення. Строки розгляду справ про адміністративні правопорушення.

1.3 Розподіл обсягу години з дисципліни за темами, формами вивчення та контролю

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин для денної форми навчання				
		Всього	У тому числі			
			Лек.	Прак.	Лаб.	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1.						
Адміністративне право як галузь правової системи України						
1.	Поняття, предмет та метод адміністративного права. Джерела адміністративного права	15	2	2		11
2.	Норми адміністративного права. Адміністративні правовідносини	15	2	2		11
3.	Разом за змістовим модулем 1	28	4	4		22
Змістовий модуль 2.						
Суб'єкти адміністративного права. Форми державного управління						
4.	Загальна характеристика окремих груп суб'єктів адміністративного права	15	2	2		11
5.	Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права	15	2	2		11

6.	Форми управлінської діяльності. Правові акти управління	15	2	2		11
7.	Разом за змістовим модулем 2	45	6	6		33
Змістовий модуль 3.						
Методи державного управління. Адміністративна відповідальність						
8.	Методи державного управління. Переконавання і примус в державному управлінні	15	2	2		11
9.	Склад адміністративного правопорушення	15	2	2		11
10.	Загальні засади адміністративної відповідальності	15	2	2		11
11.	Адміністративна відповідальність за окремі види правопорушень	15	2	2		11
	Разом за змістовим модулем 3	60	8	8		44
Змістовий модуль 4.						
Порядок притягнення до адміністративної відповідальності						
12.	Провадження у справах про адміністративні правопорушення	15	2	2		11
	Разом за змістовим модулем 4	15	2	2		11
	Усього годин за дисципліну	150	20	20		110

1.4 Умови проведення поточного атестаційного контролю з навчальної дисципліни «Адміністративне право»

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (ЗВО)

Поточний контроль за модулями та видами робіт

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів (мін/макс.), яку ЗВО може отримати за виконання різних видів робіт
Змістовий модуль 1	
1. Усне опитування на семінарському занятті	0... 5
2. Змістовні доповнення під час обговорення питань	0... 1

3.	сеінарів Письмова робота на сеінарському занятті.	0... 3
4.	Вирішення тестових або практичних завдань на сеінарському занятті.	0... 2
5.	Виконання індивідуальної роботи (підготовка есе, рефератів тощо)	0... 2
Кількість балів, яку ЗВО може отримати за змістовий модуль 1		0... 13
Змістовий модуль 2		
1.	Усне опитування на сеінарському занятті	0... 5
2.	Змістовні доповнення під час обговорення питань сеінарів	0... 1
3.	Письмова робота на сеінарському занятті.	0... 3
4.	Вирішення тестових завдань на сеінарському занятті.	0... 2
5.	Виконання індивідуальної роботи (підготовка есе, рефератів тощо)	0... 2
Кількість балів, яку студент може отримати за змістовий модуль 1		0... 13
Змістовий модуль 3		
1.	Усне опитування на сеінарському занятті	0... 5
2.	Змістовні доповнення під час обговорення питань сеінарів	0... 1
3.	Письмова робота на сеінарському занятті.	0... 3
4.	Вирішення тестових завдань на сеінарському занятті.	0... 2
5.	Виконання індивідуальної роботи (підготовка есе, рефератів тощо)	0... 2
Кількість балів, яку ЗВО може отримати за змістовий модуль 3		0... 13
Змістовий модуль 4		
1.	Усне опитування на сеінарському занятті	0... 5
2.	Змістовні доповнення під час обговорення питань сеінарів	0... 1
3.	Письмова робота на сеінарському занятті.	0... 3
4.	Вирішення тестових завдань на сеінарському занятті.	0... 2
5.	Виконання індивідуальної роботи (підготовка есе, рефератів тощо)	0... 2
Кількість балів, яку ЗВО може отримати за змістовий модуль 4		0... 13
Модульна контрольна робота		0... 8
Кількість балів, яку ЗВО може отримати за результатами вивчення дисципліни		0... 60

Примітка:

* кількість робіт, що підлягають оцінюванню, залежить від обсягу лекційних та семінарських годин у семестрі, а також кількості годин, відведених для самостійного опрацювання матеріалу. Для отримання максимального балу за кожним змістовим модулем ЗВО має виконати не менше 2/3 запропонованих видів робіт.

Пояснення видів робіт та вимоги до їх оцінювання**1. Робота на семінарському занятті**

Усне опитування - включає в себе надання ЗВО ґрунтовної відповіді на поставлене викладачем питання з числа винесених для розгляду на семінарське заняття. В ході відповіді здобувачу вищої освіти можуть ставитися додаткові, в тому числі й уточнюючі питання як НПП, так і іншими здобувачами, а також питання для самоперевірки. В ході усного опитування здобувачу вищої освіти можуть ставитися й запитання з попередніх тем, які пов'язані з темою, що обговорюється на конкретному семінарському занятті. Максимальна кількість балів може бути виставлена здобувача вищої освіти, підготовленим до відповідей на усі питання теми.

Оцінюючи відповідь, НПП керується такими критеріями, як:

- 5 балів – повна відповідь на поставлене питання; здобувач вищої освіти вільно орієнтується в матеріалі всієї теми, а не лише конкретного питання, здійснює порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, робить самостійні висновки та узагальнення, правильно та доречно вживає юридичну термінологію, демонструє знання законодавчих актів України з питань адміністративного права, розуміє їх положення; контрольна робота виконана на належному рівні, всі питання розкриті повністю;

- 4 бали – відповідь потребує невеликих уточнень, здобувач вищої освіти повторює висновки та пропозиції, наведені різними авторами, не чітко формулює власні висновки та узагальнення, відповідає на поставлене питання по суті, але інші питання теми викликають труднощі; при написанні контрольної роботи допущені незначні помилки, описки, відповідь дещо неповна;

- 3 бали – відповідь потребує суттєвих доповнень; здобувач вищої освіти плутається в юридичній термінології та не може відповісти на уточнюючі запитання через недостатнє опрацювання матеріалу; контрольна робота виконана із значними неточностями та помилками, а відповідь на поставлені питання схематична, неповна;

- 2 бали – здобувач вищої освіти знає сутність теми, яку необхідно було опрацювати, але не може відповісти на поставлені питання, при відповіді використовує додаткові джерела (Кодекс України про адміністративні правопорушення, конспект, підручники, посібники тощо), з яких зачитує окремі частини; контрольна робота виконана поверхово, відповіді на окремі питання роботи відсутні;

- 0 балів – здобувач вищої освіти не може дати жодної відповіді на поставлені питання або відповідає не по суті, не на ті питання чи з

використанням нормативного матеріалу, що втратив чинність; контрольна робота виконана лише на 10 %, допущені значні помилки.

Опитування кожного здобувача вищої освіти повинно бути проведено не менше двох разів протягом семестру за умови регулярного відвідування різних видів аудиторних занять. У випадку відсутності на заняттях (хвороба, вільне відвідування занять тощо) здобувач вищої освіти зобов'язаний перескласти в порядку індивідуальних консультацій не менше двох тем, що розглядалися на семінарському занятті, включаючи й питання, що підлягали самостійному опрацюванню.

Письмове опитування на семінарі проводиться на заняття протягом 10-15 хвилин. Викликаються 4-6 здобувачів вищої освіти, які повинні дати відповіді на запитання, запропоновані НПП на його розсуд. Це можуть бути питання як теми даного семінарського заняття, так і з попередніх тем.

Метою проведення письмового опитування є перевірка готовності здобувачів вищої освіти до семінарського заняття та вміння змістовно й коротко викласти відповіді на окремі питання теми.

Оцінюючи відповідь, НПП керується такими критеріями: повнота, правильність та стислість відповіді, логіка і аргументованість викладу думок. Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати під час письмової відповіді на питання 3 бали.

Вирішення тестових завдань проводиться на кожному семінарському занятті (5-10) хвилин. Науково-педагогічним працівником викликаються 4-6 здобувачів вищої освіти, які повинні дати відповіді на 10 тестових запитань. Максимальна кількість балів, яку можна отримати за вирішення тестових завдань 2 бали.

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти, є: вміння знаходити та опрацьовувати додаткову літературу; володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань; самореалізація на практичних та семінарських заняттях, вміння подавати власні знання логічно, точно та відстоювати власні висновки, а також самостійність та своєчасність здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставить за умови відповідності виду самостійної роботи або усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів.

Перелік завдань для самостійної роботи здобувачів вищої освіти (обов'язкових для виконання та за вибором здобувач), форми організації та звітності, терміни виконання та кількість балів, які можна отримати за виконання завдань, визначаються кафедрою під час розробки робочої навчальної програми дисципліни.

Виконання вибіркового виду самостійної роботи (міні-презентація теми, доповідь на наукову студентську конференцію, підготовка рефератів, есе з відповідної тематики, презентація наукових доробок з запропонованої теми тощо) здійснюється таким чином:

- міні-презентація теми – 0-5 балів;
- презентація аналітичного огляду наукових публікацій – 0-5 балів;
- презентація реферату – 0-5 балів;
- участь в розробці, підготовці, виготовленні навчальних матеріалів (ситуаційних задач, тестів тощо), або наочних навчальних матеріалів (плакатів, слайд-шоу, мультимедійних посібників тощо) – 0-5 балів;
- доповідь на наукову студентську конференцію, підготовка наукових публікацій з питань адміністративного права – 0-10 балів.

Презентації – виступи перед аудиторією (дослідження у вигляді PowerPoint), що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, надання експертної оцінки тощо. Презентації можуть бути як індивідуальними, так і колективними.

Підготовка презентації дослідження у **вигляді PowerPoint**. Презентація має включати основні позиції проблемної доповіді: схематично відображені теоретичні аспекти, таблиці та рисунки з аналітичної частини, схематично відображені проблемні аспекти та пропозиції. Кінцева мета: виділити основні позиції по відповідній проблемі та належним чином їх оформити.

Критеріями оцінки є вміння виділяти головне й другорядне та можливість його оформлення.

Підготовка і міні-презентація теми.

Міні-лекції характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести нову інформацію до всіх слухачів.

Міні-лекція дає можливість здобувачу вищої освіти на основі опрацювання підручників, монографій, періодичних публікацій і законодавства продемонструвати вміння постановки проблеми, шляхом розкриття та оцінки поточної ситуації, виявлення суперечливих моментів, протиріч, визначення причин, наслідків та аргументації власної позиції здійснити аналіз фінансової проблеми, явища, процесу чи дискусійного питання, а також сформулювати пропозиції доповідача щодо вирішення проблеми та висновки, які ґрунтуються як на власних аргументах, так і на думку фахівців.

Критеріями оцінки міні-лекції є стислість, змістовність її структурних частин, логічність та вміння студента чітко формулювати свою позицію і робити висновки щодо проведеного дослідження.

Аналітичний огляд наукових публікацій. Здобувачі вищої освіти досліджують з критичної точки зору питання, проблему, яка опрацьована вітчизняними та зарубіжними науковцями і дають свою оцінку. Ті питання, які стосуються сучасного стану досліджуваних об'єктів, передбачають обов'язкове використання літературних джерел останніх років. Здобувач вищої освіти має включити аналіз не тільки теоретичного, але й масиву статистичної інформації. Кінцева мета: отримати логічний науково-ємний висновок щодо відповідної проблеми. Оформлення такого виду роботи обов'язкове. Аналітичний огляд готується на те заняття, на якому розглядається відповідна тема.

Критеріями оцінки є підбір, кількість наукових публікацій та якість їх аналітичного (критичного аналізу), вміння сформулювати висновки і їх обґрунтувати.

Підготовка і презентація реферату.

Реферат – поширений тип письмової самостійної роботи з дисципліни, який демонструє поглиблене опрацювання відповідної теми. У процесі підготовки реферату здобувач вищої освіти накопичує знання, вміння та навички роботи з різними інформаційними джерелами, готується до виконання майбутніх курсових і кваліфікаційних робіт. Реферат є одним з основних типів індивідуальних завдань, який підводить їх до роботи підвищеної складності, з елементами науковості, що виконується під час навчання.

Презентація реферату проходить в аудиторії на семінарському занятті, де розглядається дана тема, або може бути проведена індивідуально.

Критеріями оцінки змісту реферату є повнота висвітлення питання. Зрозумілість, наявність власної думки, використання нових наукових джерел.

Презентація есе. Есе – невеликий за обсягом твір, що має довільну композицію і висловлює особисту думку з конкретного приводу чи питання і не претендує на вичерпне і визначальне трактування теми.

На відміну від реферату, який адресується будь-якому слухачеві есе – це ближче до репліки, що адресується підготовленому слухачу. Тобто людині, яка вже має уяву, про що йде мова. Власне, така «адресність» дозволяє автору есе зосередити увагу на розкритті нового змісту, а не нагромаджувати різними правовими деталями викладення матеріалу в письмовому форматі.

Критеріями оцінювання есе є: здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання; застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; самостійність виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; оформлення роботи відповідно до поставлених вимог.

Всі індивідуальні роботи здобувачів вищої освіти проходять перевірку за допомогою програми «Плагіат». У разі виявлення ідентичних індивідуальних робіт, усі вони не зараховуються (у т.ч. ті, які були вже захищені) як такі, що мають несамотійний характер виконання (академічна недоброчесність).

Модульна контрольна робота передбачає виконання двох блоків завдань:

- перший блок – тестові завдання (5 тестових завдань);
- другий блок – теоретичні питання (2 питання).

8-7 балів – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) на всі питання модульної контрольної роботи; здобувач вищої освіти вільно орієнтується в поданому матеріалі;

6-5 балів – здобувач вищої освіти надав на 75 % питань модульної контрольної роботи; відповіді на питання контрольної потребують уточнень;

4-3 балів – здобувач вищої освіти надав відповіді на 60% питань модульної контрольної роботи; відповіді потребують суттєвих уточнень, недостатнє володіння матеріалом;

2-0 балів – здобувач вищої освіти надав відповіді менше ніж на 50% питань модульної контрольної роботи; відповіді потребують значних уточнень; здобувач вищої освіти не орієнтується в поданому матеріалі, вкрай обмежена відповідь.

Максимальна кількість балів, яку можна отримати у процесі виконання модульної контрольної роботи – 8 балів.

Після перевірки контрольної роботи та оголошення її результатів здобувачам вищої освіти надається можливість ознайомитись з власними роботами та завданнями для них, і при необхідності оскаржити результати контрольної роботи.

З дисципліни здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 40% підсумкової оцінки – на іспиті.

Складання іспиту є обов'язковим елементом підсумкового контролю знань для здобувачів, які претендують на оцінку «добре» або «відмінно». Якщо здобувач вищої освіти протягом семестру набрав 60% підсумкової оцінки (тобто «задовільно»), то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати іспиту.

У випадку, якщо здобувач вищої освіти протягом семестру не набрав мінімально необхідну кількість балів – 20 балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які можна отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – Е, 60 балів»), то він не допускається до складання іспиту під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість.

Для складання іспиту складені та затверджені білети. Білети складаються із двох теоретичних питань та задачі. Якщо відповідь повна і зміст відповіді повністю відповідає сутності поставленого запитання, здобувач вищої освіти може отримати від 33 до 40 балів. В тому випадку, коли здобувач вищої освіти виконує всі завдання без грубих помилок, він може отримати від 24 до 32 балів. Якщо при виконанні білету здобувач вищої освіти допускає грубі помилки і всі питання виконані менш ніж на половину, то він може отримати від 17 до 24 балів. При невиконанні хоча б одного завдання білету, здобувач вищої освіти не може отримати більше 16 балів.

Повторне складання іспиту з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Семінарське заняття 1. Поняття, предмет та методи адміністративного права. Джерела адміністративного права

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Предмет правового регулювання адміністративного права.
2. Методи правового регулювання адміністративного права.
3. Поняття адміністративного права.
4. Система адміністративного права.
5. Поняття та особливості джерел адміністративного права.
6. Класифікація джерел адміністративного права

Питання для самостійного вивчення

1. Поняття адміністративного права як науки.
2. Проблеми реформування адміністративного права на сучасному етапі.
3. Предмет адміністративного права як науки та галузі права.
4. Особливі методи правового регулювання адміністративного права.
5. Значення методу юридичної рівності сторін в адміністративному праві.
6. Імперативні та диспозитивні методи правого регулювання адміністративного права.
7. Місце Конституції України серед джерел адміністративного права.
8. Кодифіковані джерела адміністративного права.
9. Проблеми кодифікації норм адміністративного права.
10. Удосконалення адміністративної законотворчості – напрямок адміністративної реформи України.
11. Кодекс адміністративного судочинства України як джерело адміністративного права.
12. Міжнародні договори як джерела адміністративного права України.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Етапи становлення адміністративного права як науки.
2. Розвиток методології науки адміністративного права.

Семінарське заняття 2. Норми адміністративного права. Адміністративні правовідносини

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Поняття адміністративно-правових норм та способи їх реалізації.
2. Ознаки адміністративних норм.
3. Структура норм адміністративного права.

4. Види норм адміністративного права.
5. Взаємодія норм адміністративного права з нормами інших галузей права.
6. Поняття та ознаки адміністративно-правових відносин
7. Види адміністративних правовідносин
8. Структура адміністративних правовідносин

Питання для самостійного вивчення

1. Роль адміністративно-правових норм у регулюванні управлінських відносин.
2. Способи реалізації адміністративно-правових норм.
3. Взаємодія норм адміністративного та кримінального права.
4. Взаємозв'язок норм адміністративного матеріального права з нормами адміністративного процесу.
5. Вплив норм адміністративного права на правовідносини у сфері державної служби.
6. Права і свободи особи як об'єкт адміністративного захисту.
7. Підстави виникнення, зміни та припинення адміністративних правовідносин.
8. Учасники адміністративних правовідносин. Їх правовий статус.
9. Загальні та спеціальні ознаки адміністративних правовідносин.
10. Правовідносини у сфері державної служби : сутність, особливості та підстави виникнення, зміни і припинення.
11. Статус владного суб'єкта як обов'язкового учасника адміністративних правовідносин.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Загальні та спеціальні ознаки адміністративно-правових норм.
  2. Види заохочень в адміністративному праві.
  3. Види адміністративних норм.
  4. Підстави класифікації та види адміністративних правовідносин.
- Проблеми визначення об'єкта адміністративного правового відношення.
5. Юридичні факти як підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин.

Семінарське заняття 3. Загальна характеристика окремих груп суб'єктів адміністративного права

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Поняття і класифікація суб'єктів адміністративного права
2. Громадяни як суб'єкти адміністративного права України
3. Адміністративно-правовий статус іноземців та біженців
4. Право притулку як адміністративно-правова гарантія захисту прав іноземців

5. Підприємства і установи – колективні суб'єкти адміністративного права
6. Об'єднання громадян як суб'єкти адміністративного права
7. Адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування

Питання для самостійного вивчення

1. Чинність в Україні міжнародних актів про статус біженців.
2. Нормативне регулювання адміністративного права громадян вільно залишати Україну.
3. Виїзні прийоми громадян як спосіб забезпечення їх прав і свобод.
4. Проблеми адміністративного регулювання видворення іноземців за межі України.
5. Громадяни України як найбільша група суб'єктів адміністративних правовідносин.
6. Адміністративно-правовий статус вимушених переселенців.
7. Правове регулювання в'їзду іноземців в Україну та виїзду за її межі.
8. Право притулку: поняття, умови надання, суб'єкти отримання.
9. Адміністративно-правовий статус колективних суб'єктів адміністративного права.
10. Адміністративно-правовий статус об'єднань громадян.
11. Адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Поняття і ознаки суб'єктів адміністративного права.
2. Адміністративно-правовий статус внутрішніх переселенців.
3. Правове регулювання права притулку – гарантія захисту прав іноземців в Україні.

Семінарське заняття 4. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Загальна характеристика органів виконавчої влади як суб'єктів адміністративного права України
2. Повноваження Президента України у сфері виконавчої влади
3. Правове становище Кабінету Міністрів України
4. Центральні органи виконавчої влади
5. Місцеві органи виконавчої влади

Питання для самостійного вивчення

1. Питання розподілу повноважень у сфері виконавчої влади.
2. Адміністративно-юрисдикційна діяльність органів виконавчої влади.
3. Адміністративно-правовий статус Кабінету Міністрів України.
4. Статус Президента України в системі виконавчої влади.

5. Особливості адміністративно-правового статусу центральних органів виконавчої влади.
6. Статус та повноваження обласних державних адміністрацій.
7. Місцеві органи виконавчої влади: статус, особливості утворення, власні й делеговані повноваження.
8. Поняття та суть адміністративної юстиції.
9. Режими правового регулювання управлінської діяльності (адміністративно-правові режими).
10. Місцеві органи виконавчої влади: статус, особливості утворення, власні й делеговані повноваження.
11. Поняття та суть адміністративної юстиції.
12. Режими правового регулювання управлінської діяльності (адміністративно-правові режими).

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Правове становище Кабінету Міністрів України та його роль у формуванні та реалізації державної політики України.
2. Правовий статус Державної служби зайнятості.
3. Правовий статус Державної фіскальної служби України.
4. Правовий статус Антимонопольного комітету України.
5. Правовий статус Пенсійного фонду України.

Семінарське заняття 5. Форми управлінської діяльності. Правові акти управління

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Поняття форм державного управління
2. Види форм державного управління
3. Адміністративні договори як форми управлінської діяльності
4. Поняття правових актів управління
5. Ознаки актів управління
6. Види актів управління

Питання для самостійного вивчення

1. Форми діяльності суб'єктів громадського контролю в окремих сферах громадського життя.
2. Форми та методи адміністративної діяльності владних суб'єктів.
3. Адміністративні договори як форми управлінської діяльності.
4. Поняття та сутність форм державного управління.
5. Юридична природа актів органів виконавчої влади.
6. Порядок прийняття актів управління.
7. Вимоги, що висуваються до актів управління.
8. Чинність актів управління.
9. Юридичні стани актів управління.
10. Види правових актів управління.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Правові та неправові форми державного управління.
2. Юридичне значення адміністративних договорів як форм управлінської діяльності.
3. Вимоги, що висуваються до актів управління
4. Юридичні стани актів управління
5. Юридичне значення актів державного управління.
6. Вимоги до актів державного управління та наслідки їх недотримання.
7. Нормативні та індивідуальні акти управління.

Семінарське заняття 6. Методи державного управління. Переконавання та примус в державному управлінні

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Поняття та ознаки методів державного управління
2. Види методів державного управління
3. Переконавання як метод державного управління
4. Поняття й особливості адміністративного примусу
5. Види заходів адміністративного примусу
6. Застосування вогнепальної зброї як спосіб попередження та припинення правопорушень
7. Адміністративне затримання громадян як вид адміністративного примусу
8. Поняття та види адміністративних стягнень

Питання для самостійного вивчення

1. Правова форма методів державного управління.
2. Застосування адміністративного примусу в установах виконання покарань.
3. Адміністративно-примусові заходи, що застосовуються до юридичних осіб в дозвільній системі.
4. Переконавання і примус в державному управлінні.
5. Забезпечення законності та правопорядку в державному управлінні.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Класифікація адміністративно-правових методів.
2. Види заходів попередження адміністративних правопорушень.
3. Проблеми застосування вогнепальної зброї.
4. Характеристика заходів адміністративного примусу.
5. Класифікація адміністративних стягнень за законодавством України.

Семінарське заняття 7. Склад адміністративного правопорушення

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Поняття та склад адміністративного проступку

2. Об'єкт адміністративного правопорушення
3. Об'єктивна сторона адміністративного правопорушення
4. Суб'єкт адміністративного правопорушення
5. Суб'єктивна сторона адміністративного правопорушення
6. Види складів адміністративних проступків

Питання для самостійного вивчення

1. Особливості закріплення ознак об'єктивної сторони окремих правопорушень в законодавстві України.
2. Суб'єкт адміністративного проступку.
3. Специфіка закріплення ознак суб'єктивної сторони в адміністративному законодавстві.
4. Вина як вияв суб'єктивної сторони адміністративного правопорушення.
5. Мотив і мета – факультативні ознаки суб'єктивної сторони адміністративного правопорушення.
6. Основні й кваліфіковані склади адміністративних правопорушень.
7. Способи і засоби вчинення адміністративних правопорушень
8. Особливості визначення та юридичного закріплення ознак місця вчинення адміністративного правопорушення.
9. Ознаки суб'єкта адміністративного правопорушення.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Види об'єктів адміністративного правопорушення та їх значення для адміністративно-правової кваліфікації.
2. Об'єктивна сторона адміністративного правопорушення: прояви та ознаки об'єктивної сторони протиправних адміністративно-караних діянь.
3. Ознаки суб'єктів адміністративного правопорушення.
4. Вина – основна ознака суб'єктивної сторони адміністративного правопорушення

Семінарське заняття 8. Загальні засади адміністративної відповідальності

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Поняття, ознаки та принципи адміністративної відповідальності
2. Підстави притягнення до адміністративної відповідальності
3. Вік, з якого настає адміністративна відповідальність
4. Відповідальність неповнолітніх
5. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність
6. Адміністративна відповідальність юридичних осіб
7. Звільнення від адміністративної відповідальності при малозначності правопорушення
8. Порядок притягнення до адміністративної відповідальності
9. Обставини, що пом'якшують та обтяжують відповідальність

10. Строки притягнення до адміністративної відповідальності
11. Відшкодування шкоди внаслідок незаконного притягнення до адміністративної відповідальності

Питання для самостійного вивчення

1. Поняття адміністративної відповідальності та її ознаки.
2. Співвідношення адміністративної та кримінальної відповідальності за окремі види порушень.
3. Помилки при кваліфікації адміністративних порушень.
4. Профілактика адміністративних правопорушень.
5. Ефективність адміністративних штрафів.
6. Неосудність в адміністративному праві

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Загальні та спеціальні риси адміністративної відповідальності.
2. Правові підстави адміністративної відповідальності.
3. Вчинення адміністративного проступку умисно.
4. Вчинення адміністративного проступку з необережності.
5. Крайня необхідність: поняття та умови правомірності.
6. Необхідна оборона: поняття та умови правомірності.
7. Сутність та проблеми правової кваліфікації діяння при неосудності.
8. Строки притягнення до адміністративної відповідальності.
9. Особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб та її закріплення в законодавстві України.
10. Проблеми відшкодування шкоди внаслідок незаконного притягнення до адміністративної відповідальності.

Семінарське заняття 9. Адміністративна відповідальність за окремі види правопорушень

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Адміністративні правопорушення, що посягають на трудові права громадян і здоров'я населення
2. Адміністративні правопорушення, що посягають на власність
3. Адміністративні правопорушення в галузі охорони природи, використання природних ресурсів, охорони пам'яток історії і культури
4. Адміністративні правопорушення в галузі сільського господарства і ветеринарії
5. Адміністративні правопорушення на транспорті, в галузі шляхового господарства і зв'язку
6. Адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління
7. Адміністративні правопорушення проти громадського порядку

8. Поняття та засади адміністративної відповідальності за порушення виборчих прав

Питання для самостійного вивчення

1. Адміністративна відповідальність за правопорушення, що посягають на право інтелектуальної власності.
2. Проблеми визначення вини юридичних осіб за адміністративним законодавством.
3. Адміністративна відповідальність за порушення виборчих прав.
4. Адміністративна відповідальність за порушення провадження господарської діяльності.
5. Адміністративні правопорушення в галузі житлових прав громадян, житлово-комунального господарства та благоустрою.
6. Адміністративні правопорушення на транспорті.
7. Адміністративні правопорушення в галузі шляхового господарства та зв'язку.
8. Адміністративні правопорушення у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг.
9. Адміністративні правопорушення у сфері фінансів і підприємницької діяльності.
10. Адміністративні правопорушення в галузі стандартизації, якості продукції, метрології та сертифікації.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Адміністративні правопорушення, що посягають на трудові права громадян.
2. Характеристика та суспільна шкідливість правопорушень, що посягають на приватну власність.
3. Адміністративні правопорушення в галузі охорони пам'ятників історії та культури.
4. Адміністративні правопорушення в галузі сільського господарства та ветеринарії: суть та значення.
5. Специфіка адміністративних правопорушення на транспорті.

Семінарське заняття 10. Проведення у справах про адміністративні правопорушення

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Загальна характеристика провадження у справах про адміністративні правопорушення
2. Протокол про адміністративне правопорушення
3. Адміністративне затримання та особистий огляд, огляд речей і документів
4. Поняття та значення доказів в адміністративному провадженні.
5. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення

6. Особи, які беруть участь у розгляді справи про адміністративні правопорушення.

7. Строки розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Питання для самостійного вивчення

1. Контрольне провадження в адміністративному процесі.
2. Заходи забезпечення адміністративного провадження.
3. Експерт в адміністративному провадженні.
4. Відповідальність в адміністративному провадженні.
5. Строки адміністративного провадження.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Зміст протоколу про адміністративне правопорушення.
2. Сутність превентивного адміністративного затримання.
3. Умови та порядок здійснення особистого огляду, огляду речей і документів.
4. Види доказів у адміністративному провадженні.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО ВСІХ ТЕМ

1. Адміністративне право : підручник / Ю.П. Битяк (кер. авт. кол.), І.М. Балакарева, І.В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Ю.П. Битяка. Харків : Право, 2020. 392 с
2. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Діхтієвський П., Галуцько В., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Видання друге. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 520 С.
4. Адміністративне право : підручник / НУ "ЮАУ ім. Ярослава Мудрого"; за заг. ред.: Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Зуй. 2-ге вид., переробл. та допов. Х. : Право, 2013. 656 с.
5. Адміністративне право: навчальний посібник // В.В. Баштанник, І.Д. Шуляева. 2-е вид., переробл. і доповн. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018 . 200 с.
6. Адміністративне процесуальне право України : навч.-метод. посіб. / І. О. Картузова [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". К. : Фенікс, 2016. – 400 с.
7. Адміністративне судочинство України: теорія та практика : монографія / Вищ. адмін. суд України ; за заг. ред. О. М. Нечитайла. К. : Компанія "ВАІТЕ", 2015. 288 с.
8. Адміністративне судочинство : навч. посіб. / за заг. ред. Н. Б. Писаренко. Х. : Право, 2016. 312 с.
9. Богуцький В. В. Проведення у справах про адміністративні правопорушення : навч. посіб. / В. В. Богуцький, В. В. Богуцька, В. В. Мартиновський. – 5-те вид., перероб. і допов. – Х. : Юрайт, 2013. – 224 с.
10. Бородін І.Л. Адміністративне право України : підручник / І.Л. Бородін. К.: Алерта, 2019. 548 с.
11. Бортник Н., Єфімов С. Зміст адміністративної відповідальності з вчинення правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху / Н. Бортник, С. Єфімов // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. - 2016. - № 855. - С. 38-47.
12. Галуцько В. В. Адміністративне право України. Т.1. Загальне адміністративне право : навчальний посібник / В. В. Галуцько, В. І. Курило , С. О. Короєд, О. Ю. Дрозд, І. В. Гиренко, О. М. Єщук, І. М. Риженко, А. А. Іванищук, Р. Д. Саунін, І. М. Ямкова; за ред. проф. В. В. Галуцька. – Херсон : Грінь Д. С., 2015. – 272 с.
13. Гаркуша В. Особливості проваджень у справах про адміністративні правопорушення, відповідальність за які передбачена ст. 130 Кодексу України про адміністративні правопорушення / В. Гаркуша// Національний юридичний журнал. – 2017. №2. - С. 44-46.
14. Гусаров С.М., Комзюк А.Т., Салманова О.Ю. Деякі актуальні проблеми реформування інституту адміністративної відповідальності /

С.М. Гусаров, А.Т. Комзюк, О.Ю. Салманова // Форум права. – 2017. – №5. – С. 112-119.

15. Дембіцька С.Л. Щодо визначення поняття застосування адміністративного стягнення // Право і суспільство. – 2014. - №6-1. – С. 125-130.

16. Діхтієвський П.В., Бойко А.В. Якість адміністративно процесуального законодавства: питання теорії та практики: Монографія. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 208 с.

17. Каленіченко Л. Підстави виключення юридичної відповідальності: поняття, ознаки // Національний юридичний журнал: теорія і практика. – 2017. - №6. – С. 14-17.

18. Калмикова Я. С. Докази та доказування в адміністративному судочинстві : монографія / Я. С. Калмикова ; НДІ держ. будівництва та місц. самоврядування ; за заг. ред. О. Б. Червякової. – Х. : Фактор, 2014. – 280 с.

19. Калугін Є. П. Штрафні бали як вид адміністративного стягнення: зарубіжний досвід і його впровадження в Україні / Є. П. Калугін // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки № 4 – 2016. – С. 110–114

20. Кацуба Р. М. Щодо запровадження інституту альтернативного адміністративного стягнення / Р. М. Кацуба // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. - 2015. - № 2. - С. 165-170.

21. Ківалов С. В. Курс адміністративного процесуального права України : підручник. Загальна частина / С. В. Ківалов, І. О. Картузова, А. Ю. Осадчий ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". – О. : Фенікс, 2014. – 342 с.

22. Кодекс адміністративного судочинства України : станом на 25 січ. 2018 р. : відповідає офіц. тексту. – Х. : Право, 2018. – 246 с.

23. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради УРСР. -1984. - Додаток до № 51. - Ст 1122.

24. Кодекс України про адміністративні правопорушення: науково-практичний коментар / Р.А. Калюжний, А.Т. Комзюк, О.О. Погрібний та ін. – К.: Правова єдність, 2008- 781 с.

25. Козюренко Р. С. Заходи адміністративної відповідальності за вчинені правопорушення: поняття та класифікація. Молодий вчений. – 2017. - №5. – С. 94-98. URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/aug/5805/vnulpurn201684516.pdf>

26. Коломоєць Т. О. Внутрішнє переконання судді в адміністративному процесі: теоретико-правовий та праксеологічний аспект формування : монографія / Т. О. Коломоєць, В. О. Немченко. – Херсон : Гельветика, 2013. – 180 с.

27. Коломоєць Т. Попередження як вид адміністративного стягнення: доцільність його збереження та вдосконалення засад використання ресурсу в умовах реформаційних нормотворчих процесів в Україні // Слово Національної школи суддів України. 2013. № 1. С. 105-114. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/cln_2013_1_13

28. Конституція України від 28 червня 1996 року // ВВР України, 1996. № 30. Ст. 141.
29. Курс адміністративного права України: підручник / В.К.Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, В. Д. Сущенко.- 2-ге вид., перероб.і допов. К.: Юрінком Інтер, 2013. 872 с.
30. Курс адміністративного права України: підручник/ За заг.ред. О.В. Кузьменко. К.: Юрінком Інтер. 2018 . 904 с.
31. Ліпкан В. А. Сутність та порядок вирішення службових спорів : монографія / В. А. Ліпкан, О. Г. Мовчун ; Глобальна орг. союзн. лідерства, Аккад. безпеки відкритого суспільства, Акад. наук вищ. освіти України, Стратком. – К. : Вид. Ліпкан О.С., 2017. – 312 с.
32. Мельник Р.С. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях: навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер. 2019 . 304 с.
33. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право: Навчальний посібник / За заг. ред. Р.С. Мельника. К.: Ваїте, 2014. 376 с.
34. Михайлов Р.І. Окремі питання удосконалення законодавства щодо виконання постанов про накладення адміністративних стягнень // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. - 2015. - №1 (52). - С. 22-27.
35. Русанова В. Б. Право на оскарження в суді постанови у справі про адміністративне правопорушення (сутність, гарантії та порядок реалізації) : монографія / В. Б. Русанова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого ; за заг. ред. Н. Б. Писаренко. – Х. : Право, 2016. – 148 с.
36. Самбор М.А. Виправні роботи як адміністративне стягнення та кримінальне покарання / М.А. Самбор// Юридична наука. – 2014. - №4. – С. 80-89.
37. Уваров В. Г. Система адміністративних стягнень вимагає оптимізації (досвід окремих держав-учасниць Європейського Союзу) / В. Г. Уваров // Право і суспільство. - 2015. - № 4. - С. 122-126.
38. Шестак Л. В. Сутність та значення попередження як виду адміністративного стягнення [Текст] / Л. В. Шестак // Проблеми захисту прав та свобод людини і громадянина: матеріали IV Всеукраїнської наук.-практ. конф. молодих вчених і студентів, (Чернігів, 17-18 травня 2017 р.). - Чернігів: Черніг. нац. технол. ун-т, 2017. - С. 95-98.
39. Шестак Л. В. Сутність та значення попередження як виду адміністративного стягнення // Проблеми захисту прав та свобод людини і громадянина: матеріали IV Всеукраїнської наук.-практ. конф. молодих вчених і студентів, (Чернігів, 17-18 травня 2017 р.). Чернігів: Черніг. нац. технол. ун-т. - 2017. - С. 95-103.
40. Шестак Л.В. Громадські роботи як вид адміністративного стягнення: поняття та сутність // Право і суспільство. – 2018. - №3. – С. 109-114.
41. Шестак Л.В., Веремієнко С.В. До питання про доцільність застосування оплатного вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення // Право і суспільство. - 2017. - №6. URL: pravoisuspilstvo.org.ua/index.php/archiv

42. Шестак Л.В., Веремієнко С.В. Конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення: правова природа та проблеми застосування // Л.В. Шестак, С.В. Веремієнко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2018. - Випуск 1. – Т. 2. – С. 35-38.

43. Шестак Л.В., Веремієнко С.В. Штраф в системі адміністративних стягнень // Актуальні проблеми юридичної науки та практики . 2017. №1. С. 42-46.

44. Шестак Л.В., Веремієнко С.В. Штраф як вид адміністративного стягнення // Актуальні проблеми юридичної науки та практики: Чернігів: ЧНТУ, 2017. №1 (3). URL: <http://stu.cn.ua/uk/home/item/1149-naukoviy-zhurnal-aktualni-problemi-yuridichnoyi-nauki-i-praktiki.html#>

45. Шульга Є.В. Теоретико-правові підходи до поняття системи адміністративних стягнень / Є.В. Шульга // Юридичний науковий електронний журнал. 2018. - №2. – С. 168-171.

46. Яковець І.С., Лук'янченко Є.О. Суспільно-корисні роботи в системі адміністративних стягнень / І.С. Яковець, Є.О. Лук'янченко // Юридичний науковий електронний журнал. – 2018. - №4. - С. 115-117

47. Ярова Р.В. Громадські роботи як адміністративне стягнення, що застосовується до спеціальних суб'єктів – водіїв транспортних засобів / Р.В. Ярова // Науковий журнал. – 2016. – Випуск 3. – С. 172-177.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1

В контрольній роботі з адміністративного права студент Петров на поставлені питання:

Чи співпадають поняття «адміністративне право» та «адміністративне законодавство»;

Чи співпадають поняття «предмет адміністративного права» та «предмет науки адміністративного права» - відповів «так»

Чи правильно відповів Петров? Обґрунтуйте свою точку зору.

Завдання 2

Проаналізуйте відмінності між адміністративним правом як галуззю права та як навчальною дисципліною.

Назвіть особливості адміністративного права як науки.

Завдання 3

На практичному занятті студент Корменко, розкриваючи сутність методів адміністративного права, сказав, що для адміністративного права характерним є один яскраво виражений метод – метод владних приписів і тільки за допомогою цього методу регулюються суспільні відносини, притаманні адміністративному праву. Інших методів в адміністративному праві не існує.

Дайте юридичну оцінку відповіді Корменка та назвіть методи, якими послуговується адміністративне право.

Завдання 4

Розкрийте, в чому проявляється роль адміністративного права, а також вкажіть основні норми та інститути адміністративного права, які складають і закріплюють функції адміністративно-примусового характеру.

Завдання 5.

Перерахуйте інститути, галузі адміністративного права та науки адміністративного права.

Чи можна назвати адміністративну відповідальність самостійним інститутом адміністративного права. Обґрунтуйте свою точку зору.

Завдання 6.

Проаналізуйте та визначте, які відносини складають предмет правового регулювання адміністративного права в:

- середній школі №3,
- в Чернігівському державному інституті права, соціальних технологій та праці;
- ВАТ «Зоря»,
- приватному підприємстві «Колосок»?

Завдання 7.

На семінарському занятті з адміністративного права студент Костричко не зміг дати відповіді на питання викладача, чому існує велика кількість джерел адміністративного права та в яких офіційних виданнях публікуються джерела адміністративного права загальнодержавного рівня.

Дайте відповіді на поставлені питання.

Завдання 8.

Визначте, за якими критеріями можна класифікувати джерела адміністративного права. Наведіть приклади джерел адміністративного права, виданих у формі закону, постанови, інструкції, розпорядження, наказу.

Яке значення даних джерел адміністративного права?

Завдання 9.

Адміністрація Чернігівської області прийняла постанову «Про заходи щодо поліпшення благоустрою та санітарного стану міст області», в якому зазначено, що за порушення правил благоустрою в містах, а також за порушення чистоти і порядку в них, до громадян можуть бути застосовані адміністративні покарання у вигляді адміністративного штрафу у розмірі 5 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а у виключних випадках – у вигляді адміністративного арешту на строк до 15 діб.

Дайте правову оцінку прийнятому нормативно-правовому акту.

Завдання 10.

Специфічною, яскраво вираженою особливістю норм адміністративного права є їх категоричність (імперативність). Розкрийте сутність імперативних норм адміністративного права, підтверджуючи свою відповідь практичними прикладами.

Завдання 11.

На основі аналізу декількох нормативних актів за вашим вибором, наведіть приклади статей, де викладені:

- Гіпотеза та диспозиція адміністративно-правової норми;
- Тільки диспозиція, а гіпотеза адміністративно-правової норми лише мається на увазі.
- Дві і більше норм в одній статті.

Завдання 12.

В сім'ї механіка Гавриленка сину Сашку виповнилося 18 років. У дочки Гавриленка народилася донька, на сімейній раді їй було вирішено назвати Ларисою. Дружина Гавриленка була прийнята на роботу за конкурсом у Міністерство фінансів. Через 10 днів прийшов лист з села, у якому зазначалося, що помер дідусь Сашка.

Дайте характеристику наведеним юридичним фактам та адміністративно-правовим відносинам, що виникають на їх основі.

Завдання 13.

Мельниченко зробив зауваження своєму сусіду Іванову за розпивання спиртних напоїв з неповнолітніми. У відповідь Іванов нецензурно вилаявся. Мельниченко змушений був звернутися за вказаними фактами до дільничного інспектора Сидоренка.

Яка природа вказаних суспільних відносин?

В яких випадках та між якими суб'єктами виникли адміністративно-правові відносини?

Завдання 14.

Які елементи адміністративних правовідносин ви знаєте?

Назвіть елементи відмежування адміністративно-правових відносин від цивільних, кримінальних та трудових правовідносин.

Завдання 15.

Розкриваючи специфіку адміністративних правовідносин, визначте, як співвідносяться наступні поняття: «суб'єкт адміністративно-правових відносин» та «об'єкт адміністративних правовідносин»?

Назвіть приклади адміністративних правовідносин та назвіть їх об'єкти.

Завдання 16.

Глава Чернігівської обласної державної адміністрації видав розпорядження «Про надзвичайні заходи щодо збирання врожаю в 2007 році». Відповідно до цього розпорядження всі автотранспортні підприємства зобов'язані були виділити по 2 спеціально обладнаних автомобілі для перевезення зерна.

Дайте юридичну оцінку правовідносинам, що виникли.

Обґрунтуйте правомірність викладених адміністративно-правових норм.

Завдання 17.

Визначте, хто з пропонованого переліку являється суб'єктом адміністративного права?

- Державна адміністрація;
- Міністерство фінансів;
- Народний рух України;
- Пенсіонер;
- Прокуратура;
- Директор бібліотеки;
- Студент;
- Курсант;
- Господарський суд.

Обґрунтуйте свої міркування.

Визначте, чи однаковим буде зміст їх правоздатності, а також назвіть фактори, від яких він залежить.

Завдання 18.

Назвіть, від яких факторів залежать об'єм та зміст адміністративної правоздатності фізичних осіб та державних органів.

В якості прикладів зробіть посилання на нормативно-правові акти, що визначають правоздатність вказаних суб'єктів.

Завдання 19.

Сім'я офіцера Потапенка, визнаного в судовому порядку загиблим в період військових дій в Афганістані, протягом 7 років користувалися пільгами. В березні 1994 року він несподівано повернувся з афганського полону. У зв'язку з цим орган соціального захисту, що забезпечував виплати, вимагав повернення всіх раніше отриманих сум.

Дружина воїна-афганця звернулася за консультацією до юриста.

Дайте консультацію.

Завдання 20.

Дайте правову характеристику громадським об'єднанням, класифікуючи їх за слідуєчи ми юридичними підставами:

- В залежності від організаційно-правових форм;
- В залежності від формального способу їх легалізації;
- В залежності від територіальної сфери діяльності;
- В залежності від принципу організації.

При цьому теорію кожної юридичної підстави підтвердіть практичними прикладами.

Завдання 21.

Визначте співвідношення понять «іноземець» та «біженець». В чому особливості їх правового статусу?

Які заходи впливу можуть бути застосовані до іноземців за вчинення адміністративного правопорушення?

Чи можуть бути застосовані аналогічні заходи впливу до біженців? Чому?

Завдання 22.

В чому схожість та відмінність адміністративної та громадянської правосуб'єктності? Наведіть практичні приклади на підтвердження власної точки зору.

Завдання 23.

Назвіть, від яких факторів залежать об'єм та зміст адміністративної правоздатності. Аргументуйте свою точку зору.

Завдання 24.

Перерахуйте ключові повноваження Кабінету Міністрів України відповідно до Закону України «Про Кабінет Міністрів України» та розкрийте основні повноваження Президента України в галузі виконавчої влади.

Вкажіть, які особливості взаємовідносин Уряду України та Президента України?

Завдання 25.

В м. Чернігові знаходяться: Управління внутрішніх справ, відділ РАЦСу, лікарня, податкова адміністрація, управління митниці, готельний комплекс, військова частина Міністерства оборони, хлібозавод.

Які з названих організаційних одиниць являються органами виконавчої влади і чому?

Завдання 26.

Увімкнувши радіо, студент Б. Почув останні слова чергового випуску новин: «... реорганізувати Державний комітет України... в Міністерство України...». ввечері він запитав у знайомого студента-юриста, хто видав нормативно-правовий акт про реорганізацію державного комітету, де і коли його можна знайти та що змінилося в статусі реорганізованого органу виконавчої влади?

Дайте відповіді на поставлені питання.

Завдання 27.

Голова Кабміну за визначений період вчинив наступні юридично значимі дії:

- запропонував Президенту структуру Кабінету Міністрів України;
- своїм розпорядженням зняв з посади міністра охорони здоров'я, а також відсторонив від виконання обов'язків олову Державної податкової служби України;
- призначив міністра охорони здоров'я та затвердив організаційну структуру СБУ.

Дайте правову оцінку дій, які вчинив Голова Уряду.

Завдання 28.

На практичному занятті з адміністративного права студенту Вяткіну були задані наступні питання:

- чи вважається адміністрація державного підприємства органом виконавчої влади;
- які єдиноначальні та колегіальні органи в системі органів виконавчої влади йому відомі.

Студент Вяткін не зміг відповісти на поставлені питання. Допоможіть йому.

Завдання 29.

Перерахуйте та розкрийте зміст основних принципів організації державної служби в Україні. Який нормативний акт їх закріплює?

Які вимоги містяться в законодавстві України для заняття посад державних службовців?

Завдання 30.

Багато депутатів Верховної Ради України самостійно чи через довірених осіб займаються підприємницькою діяльністю. Як ви вважаєте, чи допускає чинне законодавство України можливість заняття підприємницькою діяльністю народним депутатам? Якщо ні, то яких заходів необхідно вжити, щоб встановити верховенство закону?

Завдання 31.

Серед перерахованих характеристик державних службовців назвіть ті, які охоплюються поняттям «посада», а також вкажіть, яким поняттям можна охопити інші: державний радник, професор, начальник управління, підполковник, суддя, майстер, доцент, слідчий, заслужений юрист.

Завдання 32.

Відповідаючи на питання про вимоги, які висуваються до осіб, що вступають на державну службу, студент Павлюк назвав наступні: громадянство України, вік не молодше 23 років, вища освіта, знання однієї іноземної мови.

Чи можна визнати відповідь Павлюка правильною?

Завдання 33.

Капітан Збройних Сил України С. Молочко, який мав звання майстра спорту по дзюдо, у зв'язку з постійною затримкою по виплаті заробітної плати та необхідністю утримувати неповнолітнього сина влаштувався у вільний від роботи час охороняти комерційну крамницю. При цьому за окрему плату він тренував інших охоронців.

Дізнавшись про додаткову роботу Молочка, командир військової частини, в якій він проходив службу, погрожував йому звільненням. Молочко вирішив проконсультуватися у юриста.

Дайте консультацію.

Завдання 34.

Старший слідчий УМВС України в Чернігівській області Барабан одночасно займав посаду завідуючого кафедри адміністративного права у комерційному вузі.

Як ви вважаєте, чи можливе таке суміщення посад?

Завдання 35.

Проходження державної служби регулюють наступні поняття: конкурс, випробування, атестація.

В чому полягає суть цих понять? Доповніть характеристику визначених понять практичними прикладами.

Завдання 36.

Знайдіть та вкажіть правильні відповіді:

А. Щорічна відпустка державного службовця становить:

- Не менше 30 діб;
- 40 діб;
- 45 діб;
- для окремих категорій – більше 30 діб.

Б. Граничний вік перебування на державній службі:

- 60 років;
- 50 років;
- 45 років;
- існують інші вікові категорії.

Завдання 37.

Голова районної державної адміністрації з метою покращення санітарно-епідеміологічної ситуації в районі своїм розпорядженням зобов'язав керівників підприємств усіх форм власності не приймати на роботу осіб, які не пройшли медичний огляд.

Відповідне розпорядження опротестоване прокурором. Назвіть підстави протесту.

Завдання 38.

У зв'язку з невчасною виплатою заробітної плати начальник районного управління праці та соціальної політики України Пробкін організував проведення мітингу перед будинком районної ради. Заборгованість по зарплаті було ліквідовано, а Пробкіна змістили з посади начальника на посаду заступника начальника. Пробкін звернувся за консультацією до юриста.

Дайте консультацію.

Завдання 39.

Назвіть види правових та не правових форм діяльності органів виконавчої влади та наведіть по кожному з них по два приклади.

Назвіть, які ще підстави для класифікації форм державного управління ви знаєте?

Завдання 40.

Вкажіть, які фактори можуть здійснювати вплив на вибір форм діяльності органів виконавчої влади?

Поясніть, чому характеристика об'єкта управління має значення під час застосування конкретної форми державного управління.

Завдання 41.

Вкажіть, які з перерахованих форм управлінської діяльності є формами управлінської діяльності органів виконавчої влади та які з них мають правовий чи не правовий характер:

- Видача медичної довідки;
- Прийняття закону;
- Вилучення посвідчення водія;
- Реєстрація ВАТ в податковій інспекції;
- Нарада начальників ОВС області;
- Винесення вироку суддею;
- Видання наказу ректором інституту.

Завдання 42.

Студент Василенко, розповідаючи про акти державного управління, зазначив, що вони по суті є службовими документами.

Погодьтеся або опротестуйте думку Василенка.

Назвіть, які ознаки мають індивідуальні акти управління?

В чому особливості змішаних управлінських актів?

Завдання 43.

В курсовій роботі студент Шевчук серед актів державного управління назвав укази, постанови та накази, не назвавши при цьому суб'єктів, які наділені правом їх видання. Доповніть цей перелік та назвіть, яким чином вони набувають чинності.

Які суб'єкти адміністративного права мають видавати акти державного управління? На яку територію поширюється їх чинність?

Завдання 44.

Поясніть, у яких випадках виникає необхідність прийняття актів виконавчої влади.

Яким вимога вони повинні відповідати і чому?

Чи можуть акти державного управління містити норми, які пояснюють зміст законодавчих актів? Чому?

Завдання 45.

Перерахуйте основні вимоги, які висуваються до правових актів органів виконавчої влади з позицій юридичного змісту.

Яке практичне значення мають такі вимоги?

Завдання 46.

З нижче наведених ознак виберіть ті, які дійсно властиві юридичним актам управління:

1. підзаконний акт.
2. юридична форма управлінської діяльності.

3. вольова владна дія органу управління.
4. реагування на порушення законності.
5. засіб правового регулювання (встановлює норми права).
6. акт вищої юридичної сили.
7. правова форма юридичної відповідальності.
8. спосіб розв'язання суперечок про наявність чи відсутність права.
9. породжує юридичні відносини, змінює чи припиняє їх існування.

Завдання 47.

В самостійній роботі з адміністративного права студент Пилипенко зазначив, що для всіх адміністративно-правових методів характерним є:

- способи впливу виконавчого органу на підпорядкований йому суб'єкт;
- засоби досягнення мети;
- способи реалізації компетенції тощо.

Продовжте перелік.

Завдання 48.

В адміністративному праві використовується велика кількість методів, за допомогою яких здійснюється регулювання адміністративних правовідносин. Проаналізуйте спільні та відмінні риси методів керівництва та регулювання. Назвіть, в яких випадках вони можуть застосовуватися.

Які ще адміністративно-правові методи ви знаєте?

Завдання 49.

Перерахуйте, які види методу переконання використовуються органами виконавчої влади в ході реалізації своїх повноважень. Наведіть практичні приклади реалізації заходів переконання по відношенню до військовослужбовців, державних службовців, студентів державних вузів.

Завдання 50.

Як відомо, норми адміністративного права мають особливу структуру, в яку крім гіпотези, диспозиції та санкції входить також і заохочення. Наведіть приклади заохочувальних приписів, які містяться в КпАП України.

Визначте, в чому полягають спільні та відмінні риси заохочень, пільг та привілеїв.

Завдання 51.

На семінарі, розкриваючи сутність адміністративно-правових методів, студент Папуга сказав:

- вони здійснюють керівний вплив;
- примус є основним методом впливу, а переконання – допоміжним;
- всі методи є методами безпосереднього впливу, а методів опосередкованого впливу не існує;
- стимулюючі заходи методу переконання – це і є заохочення, тому виділяти заохочення окремо не має сенсу.

Яка ваша думка стосовно сказаного Папугою?

Завдання 52.

Назвіть не менше 5 суб'єктів, які мають право застосовувати заходи адміністративного попередження та припинення. Що може бути підставою застосування таких заходів?

Які юридичні наслідки можуть мати такі заходи для суб'єктів, які їх застосовують та стосовно об'єктів застосування?

Завдання 53.

Назвіть, які є особливості щодо застосування заходів фізичного впливу. Коли, ким та за яких обставин вони можуть бути застосовані?

Зазначте, в яких випадках в якості заходу попередження або ж припинення правопорушень може застосовуватися вогнепальна зброя.

Завдання 54.

Які ви знаєте заходи припинення та які особливості їх застосування. Назвіть нормативні акти, які є підставою застосування заходів припинення.

Порівняйте заходи припинення та попередження правопорушень.

Завдання 55.

Співвіднесіть наступні поняття: «примус по адміністративному праву» та «адміністративний примус».

Наведіть практичні приклади вище вказаним поняттям.

Вкажіть, чи можливе застосування адміністративного примусу без вжиття заходів адміністративної відповідальності. Обґрунтуйте свою точку зору.

Завдання 56

Назвіть умови застосування вогнепальної зброї та категорії осіб, щодо яких вогнепальна зброя застосовується у виняткових випадках.

Які дії має вчинити працівник Національної поліції України у випадку застосування вогнепальної зброї?

Завдання 57

Назвіть ознаки загального суб'єкта адміністративного правопорушення. Чому неповнолітні правопорушники не належать до загальних суб'єктів адміністративних правопорушень? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 58

Назвіть особливості провадження постанов про застосування штрафу, який: стягується на місці правопорушення; стягується у примусовому порядку.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Які відносини покликане врегульовувати адміністративне право:

А) майнові та пов'язані з ними немайнові;	☐
Б) відносини між роботодавцем та працівником;	☐
В) відносини щодо притягнення до відповідальності за протиправні вчинки;	☐
Г) відносини щодо організації діяльності органів виконавчої влади та їх взаємодії з іншими суб'єктами?	☐

2. Система адміністративного права включає в себе:

А) Загальну та Особливу частини;	☐
Б) Загальну та Спеціальну частини;	☐
В) Загальну, Особливу та Спеціальну частини;	☐
Г) Особливу та Спеціальну частини.	☐

3. Як можна визначити місце адміністративного права в системі національного права:

А) воно є підгалуззю права;	☐
Б) воно є правовим інститутом;	☐
В) воно є галуззю права;	☐
Г) воно не входить до системи національного права, а є полісистемним комплексом.	☐

4. Для адміністративного законодавства є характерною:

А) повна кодифікація;	☐
Б) часткова кодифікація;	☐
В) роздільна кодифікація матеріальних і процесуальних норм;	☐
Г) це некодифікована галузь права;	☐

5. Для адміністративних правовідносин обов'язковою є наявність:

А) взаємної згоди сторін;	☐
Б) владного суб'єкта;	☐
В) неправомірного юридичного факту;	☐
Д) кодифікованого акта, який би визначав засади їх виникнення.	☐

6. Формами реалізації адміністративно-правових норм є:

А) застосування, тлумачення і заборона;	☐
Б) застосування, систематизація, використання і додержання;	☐
В) застосування, додержання, виконання і використання;	☐
Г) тлумачення, виконання, додержання і заборона.	☐

7. Юридичні факти за наявністю або відсутністю зв'язку з волею суб'єкта бувають:

А) правоутворюючі і правомірні дії;	☐
Б) правомірні і неправомірні дії;	☐
В) дії і події;	☐
Г) правоутворюючі, правозмінюючі і правоприпиняючі.	☐

8. Кандидатуру на посаду Прем'єр-міністра України вносить:

А) Парламент України;	☐
Б) Президент України;	☐
В) члени Кабінету Міністрів України;	☐
Г) Український народ.	☐

9. Міністр має статус:

А) політичного діяча;	☐
Б) державного службовця;	☐
В) політика	☐
Г) правильної відповіді немає.	☐

10. Права, реалізація яких залежить не тільки від волевиявлення громадян, але й від наявності фактичних можливостей для їх реалізації в даому місці у даний час є:

А) абсолютними;	☐
Б) відносними;	☐
В) умовно-абсолютними;	☐
Г) правильної відповіді немає.	☐

11. Адміністративна дієздатність це:

А) здатність своїми діями набувати та реалізовувати права, створювати для себе або інших обов'язки та виконувати їх;	☐
Б) здатність укладати адміністративні договори та нести відповідальність за їх виконання;	☐
В) здатність нести адміністративну відповідальність та зазнавати інших втрат від держави;	☐
Г) здатність мати права та обов'язки у сфері державного управління;	☐

12. Кабінет Міністрів України – це:

А) єдиноначальний орган загальної компетенції;	☐
Б) колегіальний орган загальної компетенції;	☐
В) колегіальний орган спеціальної компетенції;	☐
Г) спеціальний орган відомчої компетенції;	☐

13. Щодо іноземців в Україні застосовується:

А) національний режим;	☐
Б) режим найбільшого сприяння;	☐

В) дозвільний режим;	☐
Г) обмеження окремих категорій прав.	☐

14. Особа, яку жодна держава не вважає своїм громадянином називається:

А) іноземцем;	☐
Б) туземцем;	☐
В) біпатридом;	☐
Г) правильної відповіді немає.	☐

15. Видворення за межі України застосовується до:

А) апатридів;	☐
Б) олігархів;	☐
В) громадян України;	☐
Г) іноземців.	☐

16. За масштабом діяльності об'єднання громадян можуть бути:

А) масовими;	☐
Б) політичними партіями і громадськими організаціями;	☐
В) місцевими, всеукраїнськими та міжнародними;	☐
Г) релігійними, жіночими, дитячими.	☐

17. Способами легалізації об'єднань громадян є:

А) реєстрація;	☐
Б) ліцензування;	☐
В) повідомлення про заснування;	☐
Г) створення.	☐

18. Президент України як суб'єкт адміністративного права входить до:

А) органів публічної адміністрації, наділених владними повноваженнями;	☐
Б) інших органів публічної адміністрації;	☐
В) посідає особливе місце серед органів публічної адміністрації;	☐
Г) не входить до системи органів публічної адміністрації.	☐

19. Підставами для просування по службі державних службовців є:

А) непритягнення до юридичної відповідальності;	☐
Б) підвищення кваліфікації;	☐
В) здобуття другої вищої освіти;	☐
Г) тимчасове виконання повноважень керівника.	☐

20. Державно-службові відносини не припиняються у випадку:

А) звільнення;	☐
Б) відставки;	☐

В) відсторонення від виконання повноважень за посадою;	☐
Г) відкриття кримінальної справи.	☐

21. Визначена структурою і штатним розписом первинна структурна одиниця державного органу та його апарату, на яку покладено встановлене нормативними актами коло службових повноважень – це:

А) структура;	☐
Б) посада;	☐
В) компетенція;	☐
Г) штат.	☐

22. Відставкою є припинення державної служби службовцем, який обіймає посаду:

А) будь-яку;	☐
Б) першої категорії;	☐
В) першої або другої категорії;	☐
Г) першої, другої або третьої категорії.	☐

23. Для якого виду державно-правового примусу є характерним службове підпорядкування між суб'єктом застосування та особою, щодо якої здійснюється застосування:

А) дисциплінарного;	☐
Б) кримінального;	☐
В) адміністративного;	☐
Г) цивільно-правового.	☐

24. Способами легалізації об'єднань громадян є:

А) реєстрація;	☐
Б) ліцензування;	☐
В) повідомлення про заснування;	☐
Г) участь у роботі політичного об'єднання.	☐

25. За суб'єктним складом об'єднання громадян можуть бути:

А) масовими;	☐
Б) політичними партіями і громадськими організаціями;	☐
В) місцевими, всеукраїнськими та міжнародними;	☐
Г) жіночими, дитячими.	☐

26. Видворення за межі України не застосовується до:

А) біпатридів;	☐
Б) олігархів;	☐
В) громадян України;	☐
Г) іноземців.	☐

27. Формами реалізації адміністративно-правових норм є:

А) застосування, тлумачення і заборона;	☐
Б) кодифікація, систематизація, використання і додержання;	☐
В) застосування, додержання, виконання і використання;	☐
Г) тлумачення, виконання, додержання і заборона.	☐

28. Система адміністративного права включає в себе:

А) Загальну та Особливу частини;	☐
Б) суб'єкт, об'єкт, зміст;	☐
В) Загальну, Особливу та Спеціальну частини;	☐
Г) суб'єктивні та об'єктивні елементи.	☐

29. Логічна адміністративно-правова норма складається з таких елементів:

А) Загальна, Особлива та Спеціальна частина;	☐
Б) гіпотеза, диспозиція, санкція і заохочення;	☐
В) атестація, кваліфікація;	☐
Г) правильної відповіді немає.	☐

30. Вкажіть, які з перерахованих форм управлінської діяльності є формами управлінської діяльності органів виконавчої влади:

А) видача медичної довідки;	☐
Б) прийняття закону;	☐
В) вилучення посвідчення водія;	☐
Г) винесення вироку суддею;	☐

31. Адміністративне затримання буває:

А) превентивне та процесуальне;	☐
Б) матеріальне та процесуальне;	☐
В) загальне і спеціальне;	☐
Г) короткотривале та довгострокове (понад 6 місяців);	☐

32. Вогнепальна зброя, залежно від мети, може бути застосована:

А) на поразку людей і не на поразку людей;	☐
Б) фахівцями та особами, які не виконують професійних повноважень, пов'язаних із застосуванням зброї;	☐
В) для припинення протиправних проявів, пов'язаних з порушенням порядку тримання тварин;	☐
Г) щодо осіб, які вчинили злочин чи за підозрою у вчиненні злочину;	☐

33. Заохочення як метод державного управління полягає у

А) моральному схваленні вже вчинених дій, наділенні правами, пільгами тощо;	☐
---	--------------------------

Б) нагородженні за особливі заслуги перед Батьківщиною та обмеженням засобів впливу на особу, що підлягає нагородженню;	☐
В) наданні додаткових пільг для учасників суспільних відносин;	☐
Г) створенні ресурсних центрів допомоги людям з особливими потребами;	☐

34.Перевірка документів належить до

А) заходів адміністративного попередження;	☐
Б) заходів адміністративного припинення;	☐
В) заходів адміністративного впливу;	☐
Г) заходів адміністративної відповідальності;	☐

35.Суб'єктом адміністративного правопорушення може бути особа, яка

А) особа, затримана під час вчинення правопорушення;	☐
Б) фізична осудна особа, яка досягла віку адміністративної відповідальності або юридична особа;	☐
В) вчинила адміністративний проступок, незалежно від віку;	☐
Г) досягла віку адміністративної відповідальності;	☐

36.Вогнепальна зброя може бути застосована до неповнолітніх, якщо вони

А) поодинці або у складі організованої групи вчиняють кримінальний злочин;	☐
Б) поодинці або у складі організованої групи вчиняють адміністративне правопорушення;	☐
В) зброя до неповнолітніх не може бути застосована;	☐
Г) поодинці або у складі групи вчиняють збройний опір, збройний напад, у тому числі й такий, що загрожує життю людей;	☐

37.Адміністративний проступок (правопорушення) може проявлятися як

А) правомірне чи протиправне діяння;	☐
Б) протиправне діяння;	☐
В) тільки протиправна бездіяльність;	☐
Г) тільки протиправна дія;	☐

38.Ознаками адміністративного правопорушення є

А) суб'єкт, об'єкт, зміст;	☐
Б) суб'єкт, суб'єктивна сторона, об'єкт, об'єктивна сторона;	☐
В) діяння, наслідок та правовий зв'язок між ними;	☐
Г) суспільна шкідливість, протиправність, винність та караність;	☐

39.Суб'єктивна сторона адміністративного правопорушення характеризується

А) наявністю ознак діяння, наслідків та причинного зв'язку між діянням та наслідками;	
Б) наявністю ознак загального та / або спеціального суб'єкта правопорушення;	
В) невідворотністю відповідальності;	
Г) наявністю вини у формі умислу чи необережності;	

40. Правопорушення з матеріальним складом

А) передбачають можливість обрахування матеріального еквіваленту майнової чи моральної шкоди;	
Б) завдають або ж вже завдали матеріальної шкоди охоронюваним правам та інтересам;	
В) передбачають порушення норм матеріального права;	
Г) завдають або об'єктивно можуть завдати майнової шкоди охоронюваним правам та інтересам;	

ПРАКТИЧНІ КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Підприємець Швачко, який торгував на ринку верхнім одягом, реєстрував у журналі обліку факти продажу товару, але вказував нижчу вартість реалізованого товару. Про цей факт повідомила громадянка Гиря, яка придбала у Швачка шубу, але потім її повернула, оскільки шуба не підійшла їй за розміром.

Чи є в діях Швачка склад адміністративного правопорушення, якщо відомо, що Швачко повернув Гирі всю вартість покупки?

Вирішіть справу по суті.

Завдання 2. Пенсіонерка Шибко продавала у підземному переході на розу вул. Козацька та проспект Миру кров'яну ковбасу. Капрал Національної поліції України Іванов порушив проти неї адміністративне провадження за торгівлю з рук у невстановлених місцях. Проте, як з'ясувалося в ході адміністративного провадження Шибко реалізовувала також постійним клієнтам пиво та цигарки поштучно.

За які правопорушення Шибко може бути притягнена до відповідальності?

Вирішіть справу по суті.

Завдання 3. Скорик придбав у швидкого два літри самогону, який він разом з Івановим та Петровим розпили на узліссі урочища «Ялівщина». Працівник Національної поліції України інспектор Григора порушив проти учасників адміністративного правопорушення адміністративне провадження.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність учасників адміністративного делікту.

Завдання 4. На день народження громадянину Вахно його друг Кириленко подарував пляшку коньяку, яку вони розпили. Після цього вирішили піти у нічний клуб на дискотеку, де вели себе аморально, цинічно відносилися до офіціантки Ірини, почали обзивати її лайливими словами. Потерпіла викликала адміністратора, який запропонував хлопцям залишити заклад, проте ті вирішили залишитися з погрозою «рознести все, якщо до них будуть чіплятися».

Адміністратор викликав міліцію, яка забрала правопорушників у відділок. Дайте юридичну оцінку правопорушення.

Завдання 5. Громадянин Нечипоренко виїхав з дому до сусіднього містечка провідати батька. Знаючи про несправності гальмової системи свого автомобіля, виїхав рано (для уникнення заторів на дорогах та ускладненого руху). На перехресті гальмова система автомобіля Нечипоренка відмовила. На великій швидкості він ледь встиг звернути вбік, об'їхавши групу велосипедистів та врізався в автомобіль «Нива».

Працівники поліції, які прибули на місце ДТП, розслідуючи обставини аварії, не виявили документів на право користування транспортним засобом. А водій «Ниви» керував автотранспортним засобом, не перереєстрованим у встановленому порядку.

Вирішить справу по суті.

Завдання 6. Громадянка С. займалася вдома випічкою пиріжків, піц, інших виробів та торгувала ними біля магазину «Світ взуття». При готуванні вищезазначеної випічки вона використовувала не якісні продукти. Її сусід неодноразово бачив з «чого» і «як» вона готує. Одного разу, побачивши, як купує ці пиріжки його син, він вибив їх з синових рук і випадково перевернув стіл на якому стояла вся продукція. Сусідка почала репетувати і викликала міліцію.

Хто буде нести відповідальність і за що?

Завдання 7. 15-річний І. і 19-річний М., що були у нетверезому стані, йшли по вулиці, чіплялися до громадян і нецензурно лялися. На прохання пішоходів припинити свої дії, вони не звертали уваги.

Щоб пожартувати І. та М. з таксофона, що знаходився на розі вулиці, викликали пожежну охорону, сказавши, що горить бібліотека.

Кваліфікуйте дії порушників.

Завдання 8. Громадянин К. керував у нетверезому стані автомобілем «Камаз 5320» з причепом. Його зупинили співробітники ОВС. При перевірці документів виявилось, що причеп був не зареєстрований в ДАІ. При подальшій

перевірці співробітники міліції виявили, що водій був п'яний, і як з'ясувалося – це вже було вдруге за рік.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність К.

Завдання 9. Неповнолітній О. Колодязь, будучи в стані сп'яніння їхав на машині свого батька з друзями в сусіднє село на дискотеку. Коли він в'їжджав в село, його спинили працівники ДАІ. Злякавшись, він не спинився та спробував втекти від працівників міліції, але, не впоравшись з керуванням, заїхав в кювет, при цьому зламавши бампер в машині і розбив фару.

Кваліфікуйте дії О.Колодязя та призначте покарання.

Завдання 10. Громадянин Войко був пасажиром потягу, що слідував по маршруту Київ-Львів. Поснідавши, він вирішив позбавитись від зайвого сміття. Тому відкрив вікно і викинув туди обгортку від шоколаду. Закриваючи вікно, Войко не розрахував своєї сили, натиснув на скло так, що воно тріснуло.

Кваліфікуйте дії громадянина Войко.

Завдання 11. Громадянин К. і громадянин В., перебуваючи в алкогольному сп'янінні, повертались додому на автомобілі гр. В. За кермом автомобіля був гр-н К. На перехресті гр. К. з власної волі проігнорував сигнал світлофора (червоне світло) і продовжував їхати. Як з'ясувалося гр. К. Не мав права керування транспортним засобом.

Кваліфікуйте діяння гр. К. і визначте розмір покарання.

Завдання 12. Громадянин Петров порушив правила дорожнього руху (перевищив швидкість на 20 км/ч.), за що його було зупинено працівниками автоінспекції. При перевірці документів з'ясувалося що у нього був відсутній мотошолом і мотоцикл був зареєстрований на іншу особу. Петров розкався.

Вирішіть питання про відповідальність Петрова у вчиненому.

Завдання 13. Майстер спорту з карате Шевченко тривалий час не міг знайти роботу. Для того, щоб якимось забезпечити себе, Шевченко у власній квартирі почав навчати цьому виду спорту хлопців та дівчат із сусіднього багатоповерхового будинку.

Сусід Шевченка Гордієнко поскаржився на постійний шум від занять дільничному інспектору.

Вирішіть справу по суті.

Завдання 14. Громадянин РФ Ключев, який перебував у себе на батьківщині у розшуку, влаштувався на роботу в КСП «Нива» сторожем.

При прийнятті на роботу серед інших документів від подав ксерокопію свого паспорта, оскільки оригінал документа він віддав у заставу Клименку, який позичав йому гроші.

Виконайте юридичний аналіз ситуації.

Завдання 15. Громадянин Безручко заборгував Ангвинову значну суму грошей. Оскільки потрібної суми Безручко не мав, а строк повернення боргу вже настав, Безручко віддав придбаний ним раніше пістолет марки ТТ-62 з оптичним прицілом та бойові припаси до нього.

Чи є в діях зазначених суб'єктів склад адміністративного правопорушення?

Завдання 16. Тринадцятирічний Огієнко здійснив крадіжку музичного центра у свого сусіда Бенедика. Оскільки Огієнко не досяг віку кримінальної відповідальності, відповідну кримінальну справу було закрито за відсутністю складу злочину.

Чи буде розглядатися справа в адміністративному порядку?

Хто в даному випадку і за що може бути притягнений до відповідальності?

Завдання 17. Студент I курсу Івашко перед проведенням чемпіонату світу з футболу приймав ставки від своїх однокласників на результати відбіркових матчів, про що стало відомо коменданту гуртожитку.

Комендант попередив Івашка, що його дії є адміністративно караними, на що останній відповів, що 18 років йому виповниться вже після того, як відбудеться остання гра чемпіонату?

Здійсніть юридичний аналіз ситуації.

Завдання 18. Студент I курсу Гришин 17 років, проходив виробничу практику в міській державній адміністрації. По закінченні практики керівник практики Чугуєв запропонував Гришину «поставити могорич», на що останній погодився.

По закінченні робочого дня Гришин приніс «могорич» та разом із окремими співробітниками відділу почав «святкувати» закінчення практики.

Оцініть дії Гришина та його співробітників, назвіть їх можливі правові наслідки.

Завдання 19. Приватна фірма «Оріон» гр. Кунцова надавала послуги по перевезенню продукції в рефрижераторах.

Один з рефрижераторів фірми зіпсувався, однак Кунцов використав його при перевезенні заморожених курей, внаслідок чого частина курячого м'яса зіпсувалася.

Чи є в діях Кунцова склад адміністративного правопорушення?

Вирішить справу по суті.

Завдання 20. Колишній головний спеціаліст банку «Аваль» Авер'янов перейшов працювати в банк «Надра». Для того, щоб просунутися по службі, Авер'янов розповів голові АКБ «Надра» про банківські операції «Аваля». Дізнавшись про це, голова правління АКБ «Аваль» прдав відповідну заяву в суд.

Вирішить справу.

Завдання 21. Двірник Іванов для прибирання прибудинкової території використовував стебла лободи, що росла у дворі.

На зауваження жильців він відповідав, що ЖКО не забезпечує двірників віниками.

Чи можна притягти Іванова до адміністративної відповідальності за ст. 153 КпАП України.

Завдання 22. В ході проведення оперативної перевірки 20.04.04 р. було з'ясовано, що Іванова О. не має паспорта. Дільничому інспектору Іванова сказала, що паспорт в неї вкрадено ранком цього ж дня.

Як з'ясувалося пізніше паспорт Іванової забрала її малолітня донька Ірина, яка гралася ним і обмалювала кульковою ручкою.

Чи буде нести адміністративну відповідальність гр. Іванова?

Якщо так, то за які саме правопорушення.

Завдання 23. За фактом ДТП 22 вересня було порушено кримінальну справу. У процесі розслідування визнано, що водій скоїв не злочин, а адміністративне правопорушення. 20 листопада справу припинили, а матеріали переслали в ДАІ для вирішення питання про притягнення водія до адміністративної відповідальності. У ДАІ матеріали надійшли 2 грудня.

Чи можна накладити адміністративне стягнення на водія?

Завдання 24. 15-річний Кравченко о 23 годині, розбивши вітрину кіоску, викрав звідти пляшку лікеру та коробку цукерок «Київ вечірній».

Проаналізуйте ситуацію.

Завдання 25. Громадянка Захарченко постійно надавала житлові послуги громадянам Азербайджану, які приїздили до Києва торгувати овочами та проживали в неї без реєстрації.

Кваліфікуйте дії зазначених у задачі осіб і визначте їх правові наслідки.

Завдання 26. Громадянин Р. підбурив свого 15-річного племінника кинути каменем у вікно будинку громадянки С. за те, що вона відмовилася продати Р. пляшку самогону.

Як має вирішуватися питання про відповідальність за дії неповнолітнього?

Завдання 27. Громадянка Малюта звернулася до паспортного відділення з приводу заміни їй паспорта, який через необережне зберігання був зіпсований її малою дитиною. Інспектор паспортного відділення склав щодо Малюти протокол про адміністративне правопорушення.

Дайте юридичну оцінку цій ситуації.

Завдання 28. Громадянина Жучкіна було затримано працівником митниці за приховування у багажнику його легкового автомобіля 10 л спирту, який він збирався перевезти через кордон у Росію контрабандним шляхом. Про це було складено протокол згідно зі ст. 208¹ КпАП України.

Розглянувши протокол, начальник митниці наклав на Жучкіна штраф у розмірі 100 грн. з конфіскацією спирту.

Чи законні дії працівників митниці?

Завдання 29. Грибенко взяв у банку кредит на покупку домашнього кінотеатру, щоб швидше повернути банківський кредит, Грибенко протягом року проводив удома кіносеанси для школярів, за що брав з останніх гроші.

В окремих випадках Грибенко на прохання сусідів робив за плату копії окремих фільмів.

Чи є в діях Грибенка склад адміністративного правопорушення?

Вирішіть справу по суті.

Завдання 30. Громадяни Сивченко та Слісарчук, які працювали на ЧАЕС, вирощували в зоні відчуження помідори, реалізацію яких займалася дружина Слісарчука.

Вказані овочі придбала гр.Козенко, яка отруїлася ними та потрапила в лікарню.

В ході перевірки якості продукції було виявлено радіоактивне забруднення помідорів, яке у 12 разів перевищує допустимі норми.

Вирішіть питання про адміністративну відповідальність зазначених осіб.

Завдання 31. Чернігівським місцевим судом гр.Іванова, студента I курсу училища №19 за вчинення опору працівникові поліції було притягнуто до адміністративної відповідальності і призначено покарання у вигляді адміністративного арешту.

Адвокат Іванова оскаржив постанову суду та вимагає змінити покарання на виправні роботи, оскільки Іванов є неповнолітнім.

Чи буде задоволена скарга адвоката?

Як буде вирішено питання про відповідальність Іванова?